

Jaaroverzicht 2013
Museum Van Loon

40 jaar Museum Van Loon, 400 jaar Grachtengordel

2013 was voor het museum een bijzonder jaar. Niet alleen bestond het museum 40 jaar, ook de Grachtengordel vierde zijn 400ste verjaardag. Beide jubilea werden uitgebreid gevierd met bijzondere evenementen en spraakmakende tentoonstellingen. Het koetshuis speelde hierbij een belangrijke rol. Veel aandacht ging ook uit naar onderhoud en restauraties, beginnend met de restauratie van de zonnwijzer, mogelijk gemaakt door de opbrengst van het Bal Masqué in 2012. Grote restauratieprojecten waren de restauratie van de Grote Break, een tweespantuijg, een tweetal koetsierslivreien en natuurlijk de restauratie van de Blauwe Salon in juli en augustus. Bij de tentoonstellingen *Adriaan Dortsman* en *Suspended Histories* verschenen publicaties en was er

een uitgebreide randprogrammering. Een verrassend succes waren de rondleidingen voor kinderen uit groep 7 en 8 bij de tentoonstelling *Suspended Histories*. Na de rondleiding mochten de kinderen hun eigen 'familie' wapen schilderen in het koetshuis. Voor vrienden en donateurs waren er lezingen, excursies en avonden ter vermaak. Bijzonder was de verschijning van een heuse Van Loon dichtbundel *Dichter bij huis*. Naast de Open Tuinen Dagen organiseerde het museum ook Tulpen Dagen en de steevast uitverkochte Opera in de Grachtentuin. Met de zomermanifestatie *Een huis dat werkt* werd de eerste fase van het educatieve programma succesvol afgesloten. En dat het huis gewerkt heeft, is te lezen in dit jaarverslag.

De break was prachtig te zien in het programma Max Monumentaal

Tulpen Dagen

Publiciteit en bezoekers

In 2013 wist het museum veel publiciteit te genereren. Met hulp van bank Theodoor Gilissen, organisatieadviesbureau Dutch en Classicus Private Insurance verscheen op 14 februari bij NRC Handelsblad een special van acht pagina's over het museum. Het hele jaar heeft het museum hier de vruchten van geplukt. Grote posters maakten tentoonstellingen en evenementen zichtbaar in de stad. In landelijke dagbladen en maandelijkse glossy's stond het museum in de schijnwerpers. Ook was er veel buitenlandse pers aandacht, van de Franse *Madame Figaro* tot de *New York Times*. Diverse keren was het museum te zien in televisieprogramma's, waaronder *MAX Monumentaal* met de restauratie van de Grote Break en de tentoonstelling *Suspended Histories* met Jasper Krabbé in *Avro Opium*. Het succes op het gebied van de sociale media wist het museum voort te zetten. De Facebook pagina van het museum staat inmiddels in de top 5 van Nederlandse musea. Niet alleen evenementen en tentoonstellingen kunnen zo onder de aandacht worden gebracht, maar er was ook een online tentoonstelling over de inhuldiging van Koningin Wilhelmina aan de hand van de dagboeken van Thora van Loon. Om de volgers van het museum te voorzien van de nodige diepgang startte het museum aan het einde van het jaar met een blog. Al deze publiciteit, de viering van 400 jaar Grachten en natuurlijk de heropening van het Rijksmuseum zorgden voor een record van 89.000 bezoekers.

Tentoonstellingen en evenementen

Tentoonstellingen en evenementen zijn voor het museum een belangrijk instrument om publiciteit te genereren en daardoor bezoekers voor het museum te trekken. Met tentoonstellingen hoopt het museum de collectie en de geschiedenis van de familie en het huis te ontsluiten, zoals de tentoonstelling over de architect van het huis Adriaan Dortsman. Sinds 1996 organiseert het museum ook tentoonstellingen met hedendaagse kunst. Door hedendaagse kunstenaars uit te nodigen hoopt Philippa van Loon, zelf beeldend kunstenaar, nieuw leven te brengen in haar familiehuis. De belangrijkste bruikleen was aan het Poldermuseum in Heerhugowaard over de rol van de familie Van Loon bij de drooglegging van de polder in 1626.

Foam in Van Loon III, Danielle van Ark, tot en met 21 januari De derde editie van de bijzondere samenwerking met fotomuseum Foam was een groot succes. Vooral de serie *Everything fell in the right hands* maakte indruk op de bezoekers.

Adriaan Dortsman (1635 -1682), De Ideale Gracht, 8 februari – 10 juni 2013 De eerste overzichtstentoonstelling over leven en werk van de 17de eeuwse architect van Keizersgracht 672, Adriaan Dortsman. In april en mei waren er wandelingen langs panden van Adriaan Dortsman met een gids of een speciaal ontwikkelde *app* in samenwerking met het Grachtenhuis.

Tulpen Dagen Amsterdam, 27 en 28 april Ter viering van het 400-jarig bestaan van de Amsterdamse grachtengordel werd een vijftiental tuinen met een tulpenbeplanting opengesteld. De Stad Amsterdam haakte aan met tulpen op pleinen en langs de grachten.

Open Tuinen Dagen, 14, 15 en 16 juni Ook in 2013 organiseerde Museum Van Loon de Open Tuinen Dagen. Het thema was 400 Jaar Grachtentuinen. De opbrengst van het evenement was bestemd voor het Grachtentuinenfonds, een fonds op naam bij het Prins Bernhard Cultuurfonds.

ZomerSALON Kant, 15 juni – 18 augustus Op verschillende locaties in Amsterdam was een bijzonder samenspel te bewonderen tussen historisch kantwerk en hedendaagse interpretaties daarop. Getoond werden de historische kantsoorten uit de collectie van het museum en de collectie van mevrouw Alkema in combinatie met hedendaagse ontwerpen van kunstenaars en modeontwerpers.

Zomermanifestatie, Een huis dat werkt, 21 juni – 9 september Om het hedendaagse vakmanschap te ondersteunen werd een educatief programma ontwikkeld voor studenten van het MBO vakonderwijs en kregen studenten van o.a. het Hout- en Meubileringscollege les in het 'kijken' naar historische materialen en stijlen. Tijdens de manifestatie waren historische afbeeldingen, objecten en korte filmpjes te zien waarin vakmensen en studenten vertellen over hun vak en het belang ervan.

Opera in de Grachtentuin, De Beer, 21 – 25 augustus Operaliefhebbers konden deze zomer weer hun hart ophalen bij de 'Opera in de Grachtentuin'. Dit jaar

Aandacht voor vakmanschap tijdens de manifestatie *Een huis dat werkt*

speelde *De Beer* van Sir William Walton uit 1967. Voor 2014 hoopt het museum op een bijzondere jubileumeditie.

Suspended Histories 5 oktober 2013 – 20 januari 2014 Al jaren was het de wens van het museum om aandacht te besteden aan de VOC en de rol die de familie Van Loon daarin heeft gespeeld. Willem van Loon (1537-1618) behoorde tot de oprichters en zoon Hans van Loon (1577-1658) was de langstzittende bewindhebber. Het museum was dan ook verheugd met het initiatief van Philippa van Loon om Thomas Berghuis, curator bij het Guggenheim Museum in New York, te vragen een tentoonstelling samen te stellen met elf hedendaagse kunstenaars uit gebieden waar de VOC handel mee dreef. Er werd bewust gekozen voor 2013, het jaar waarin niet alleen het 400-jarig bestaan van de grachtengordel werd gevierd, maar ook werd herdacht dat de slavernij 150 jaar geleden in Nederland

Kunstenaar Lisa Reihanna bij de opening van *Suspended Histories*

werd afgeschaft. De werken stemden tot reflectie en wierpen nieuw licht op dit gevoelige aspect van de Van Loon geschiedenis en die van Nederland. **Presentaties door Aziatische hedendaagse kunstverzamelaars, 10 oktober** In het kader van de tentoonstelling *Suspended Histories* en op uitnodiging van het Mondriaan Fonds gaf een aantal kunstverzamelaars toelichting op hun kunstcollecties.

Muziek in het Zevenbruggen kwartier, 11 oktober De prachtige stijlkamers van Museum Van Loon vormden de setting voor een bijzonder concert met een theesalon in het koetshuis.

Symposium Suspended Histories Museum Van Loon i.s.m. Rijksmuseum, Tropenmuseum, Scheepvaartmuseum en Amsterdam Museum, 6 november Als aanvulling op de tentoonstelling *Suspended Histories* werd door het museum een 'koloniale route' door

Amsterdam uitgestippeld. In de musea werden objecten uitgelicht die een nauwe relatie hebben met *Suspended Histories*. **Museumnacht, 5 november** Tijdens de N8 nam Philippa van Loon deel aan een performance van Mella Jaarsma *A Blinkered View*. In het koetshuis genoten velen van een 'VOC' wokgerecht. **Paard van Sinterklaas in de stal, 23 november** Ook dit jaar mocht het officiële paard van Sinterklaas, Amerigo, even uitrusten in de stal van het koetshuis. Honderden kinderen kwamen langs om het paard een wortel te geven onder deskundige begeleiding van de Stalpiet.

Vrienden

Het museum vindt het geweldig om zoveel vrienden en donateurs te hebben die het museum een warm (financieel) hart toedragen. Als ongesubsidieerde instelling zijn vrienden van groot belang voor het museum. Bijna 10 % van de reguliere inkomsten van het museum komen van vrienden en donateurs. Het museum doet dan ook graag wat terug door het organiseren van intieme lezingen in de Blauwe Salon, de zomer- en kerstborrel of een *Gold, Silver & Black Tie Dinner & Dancing* voor Van Loon 100. Nieuwe initiatieven van vrienden zijn altijd welkom.

Fiona Tan 'Nele'

Aanwinsten

Door het jaar heen mocht het museum verschillende schenkingen ontvangen, waaronder een schenking van een bronzen beeldje dat ooit de kamer van kamenier Betsy sierde tot een zilveren koektrommel met het alliantiewapen van het echtpaar Van Loon – Borski. Het museum streeft ernaar van iedere hedendaagse kunsttentoonstelling een werk te verwerven voor de collectie. Dit jaar is het museum daarin geslaagd met de aankoop van twee foto's van Danielle van Ark en het werk dat Fiona Tan maakte voor de tentoonstelling *Suspended Histories* door een genereuze bijdrage van het Mondriaan Fonds via de opdrachtgeverschap regeling. Bovendien heeft het museum twee belangrijke objecten verworven van de historische verzameling rijtuigen van de Jonkheren Van Loon. Naast de Grote Break is dit de arrenselede, die al dikwijls de kerstkaart van het museum heeft gesierd, een schenking van de familie Thijssse.

Verhuur

Decennia lang heeft het museum samen- gewerkt met één vaste, exclusieve cateraar. In 2013 was het museum voor het eerst geheel vrij om opdrachtgevers de cateraar te laten kiezen van hun eigen keuze. Dit bleek te voldoen aan de wensen. Er werden vele prachtige diners gegeven waar de top van het Nederlandse bedrijfsleven heeft aangezeten. Verheugend vond het museum dat ook particulieren weer hun weg wisten te vinden naar de eetkamer van het huis, al dan niet in combinatie met een huwelijksceremonie. En getrouwd werd er, maar liefst 15 keer! De vele diners en huwelijken zouden niet mogelijk zijn geweest zonder de zorgvuldige begeleiding van Martin Blokpoel van Belmont Events. Ook andere evenementen werden in het museum georganiseerd zoals perspresentaties, vergaderingen en fotoshoots. De verhuur is een belangrijke bron van inkomsten, circa 20 % van het reguliere budget. Een bijzonder evenement was *Pracht aan de Gracht* waarbij vijf gerenommeerde antiquairs hun mooiste objecten toonden. Van 30 januari tot en met 2 februari 2014 zal een tweede editie van dit evenement in het koetshuis plaats vinden.

Financiën, onderhoud en personeel

Veel dank is het museum verschuldigd aan allen die ook in 2013 een bijdrage hebben geleverd aan het museum. Zonder structurele subsidie is het museum geheel afhankelijk van bezoekers, maar vooral ook van vrienden en donateurs, bedrijven en cultuurfondsen. Dankzij al deze giften was het museum in staat alle evenementen en tentoonstellingen te organiseren, maar ook zorg te dragen voor het huis en de collectie. Het museum streeft niet naar meer bezoekers, maar wel naar meer inkomsten per bezoeker. Zo is het mogelijk om koffie en thee te drinken in het koetshuis en heeft het museum een webshop geopend. In 2013 werden naast vele kleine, ook grote restauraties uitgevoerd, waaronder de Blauwe Salon. Met veel precisie is het stucwerk hersteld, de stoffering gereinigd, de wanden opnieuw geschilderd met behulp van de oude techniek en de vergulding schoongemaakt en aangevuld. De restauratie zal als leidraad dienen voor de restauratie van andere kamers, zoals de Vogelkamer in februari 2014. Zuinigheid blijft het devies van het museum. Het museum is verheugd dat in 2014 de vaste staf van het museum met hulp van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst kan worden versterkt met een Junior Conservator. Na tijdelijke krachten is er een geschikte persoon gevonden voor de pr/marketing&verhuur. Het werk van het museum werpt zijn vruchten af. Wim Pijbes noemde Museum Van Loon het beste museum van Amsterdam na het Rijksmuseum!

Dirck Santvoort

Katinka Lampe

Adriaan de Lelie

Vooruitblik

In 2013 is al veel werk verzet voor de komende tentoonstellingen en evenementen in het museum. In februari en maart 2014 worden er lezingen georganiseerd voor vrienden en donateurs rondom de tentoonstelling *Kinderportretten Van Santvoort tot Lampe*. De aanleiding voor deze tentoonstelling zijn de portretten die Katinka Lampe maakte van de kinderen van Philippa van Loon. De nieuwe portretten worden getoond tussen 40 historische kinderportretten, waarvan een deel voor het eerst te zien zal zijn in het museum. In het najaar is er aandacht voor het groepsportret van het gezin van Jan van Loon Sr. door Adriaan de Lelie in de tentoonstelling *Adriaan de Lelie en het achttiende-eeuwse familieportret*. De tuin zal in de schijnwerpers staan dankzij de Tulpen Dagen, de Open Tuinen Dagen en de Opera in de Grachtentuin. Tijdens de tentoonstelling *150 jaar rijtuigen in het Vondelpark* zullen de gerestaureerde Break, maar hopelijk ook de recent verworven arrenslede, blikvangers zijn.

Museum Van Loon
Keizersgracht 672, Amsterdam
Openingstijden:
11.00 - 17.00 uur dinsdag gesloten
Meer informatie:
020 6245255
info@museumvanloon.nl
www.museumvanloon.nl